

OPONENTNÍ POSUDEK DIPLOMNÍHO PROJEKTU

PSÍ ÚTULEK

autor Matěj Bělohávek
ateliér Kuzemský Kunarová FA ČVUT v Praze

Zadání je pro mě v dobrém slova smyslu osvěžující. Další stejně málo frekventované téma v kontextu české architektury, které mě napadá, může být snad jen sběrný dvůr. Kontrast mezi pozorností, kterou – jako společnost – věnujeme zvířecím mazlíčkům a tím, jaké pro ně budujeme útulky, mě díky této práci fascinuje. Psí chovatelskou zkušeností nejsem zatížený ani z čistě osobního hlediska, takže do projektu vstupuji zcela “bez předsudků” a jakýchkoliv praktických zkušeností.

Místo

Mezitratí, které můžeme nazvat vnitřní periferií, vnímám spíš jako slepou cestu, místo s minimem vazeb a prostupností. Prostor, kterým se neprochází, nelze na něj náhodně narazit, a tak musí být vždycky spíš cílovou destinací. Proč sem tedy chodit?

Na první pohled vnímám zajímavé vnitřní kontroverze v zadání tématu i místa. Psí hotel a kynologický klub jakožto sféry zájmu spíše movitější části populace versus odchyt a péče o opuštěné psi “na kraji společnosti”; pejskaři – z definice chodci – mířící na místo, kam se pěšky dostanou jen ti otrlejší, cesta autem je zdaleka ta nejpohodlnější. Náročným úkolem v rámci zadané parcely je respektovat stávající sestavu skladových hal a navrhnout dům tak, aby se s nimi vyrovnal stejně jako s dopravní estakádou.

Dům - návrh

Hmota domu je formována geometrií pozemku západní části zadaného území “před estakádou” a podle jednotlivých provozů, které jsou vzájemně integrovány pod společnou střechu. S ohledem na zatížený kontext se dům, zdá se mi, logicky obrací do sebe. Dům svou kompozicí vytváří otevřený vnitřní dvůr – “nekonečný peristyl”, jak sám autor píše. Romantický dvůr je obepnutý surovou, krásnou arkádou. Najednou vidím téměř lázně, sanatorium pro penzisty nebo třeba porodní dům... Uvažuji, jestli je velkorysost a účelnost půlkruhové arkády úměrná charakteru provozů za ní, zvláště když dobrá půlka arkády za svou fasádou skrývá technické části bez přístupu veřejnosti. Obrazy jsou přesvědčivé. Plány vcelku s lehkostí spojují organicky sestavené provozní celky.

Úkolem bylo navrhnout flexibilní dům pro psí útulek. Nevím, co se flexibilitou v rámci dané funkce vlastně rozumí. Je ale zřejmé, že dispozičně byl diplomant nucen pospojovat zvolené provozy bez opory kvalitních referencí. Žádné relevantní pro české prostředí, zdá se, neexistují. I já tak mohu vycházet jen z pocitu a několika málo na internetu dohledatelných příkladů “světové architektury”. V provozním schématu je důsledně dodrženo oddělení tras veřejnosti, té slouží nadstavbové funkce psího hotelu, kynologického klubu nebo tréninkové haly. S ohledem na velkorysý charakter lobby a celé veřejné chodby bych ale očekával srozumitelnější propojení veřejné dispozice: *lobby - víceúčelová hala - kynologický klub - meet & greet*. Dotaz: Do kynologického klubu vstupují pouze přes halu nebo z exteriéru?

V neveřejné části veterinární ambulance a systém příjmu odchycených zvířat s následnou karanténní separací fungují přehledně – jsou umístěny v kompaktním západním křídle. Výhradu lze

určitě mít ke kancelářím bez oken na fasádě; mezi lobby a technických koridorem bych očekával jedny oddělující dveře.

Závěr

I přes několik drobných otazníků k dispozici provozů, domu a jeho formě rozumím. Diplomant navrhuje dům autentický, surový, zároveň ale poetický a dle mého názoru krásný ve své stavební i funkční skladebnosti. Troufám si říct, že chybějící okapy by celému výrazu ještě pomohly. Co do složitosti hmot to jistě nebude dům levný, ani energeticky příliš úsporný, bude ale jistě vykazovat určitou míru odolnosti a věřím i praktičnosti potřebné pro zadané téma.

Přemýšlím ale, co vlastně dům dělá pro své dnes ztracené periferní okolí Mezitratí. Návrh zastavuje nejhodnotnější část tohoto jakéhosi ostrova – otevřenou volnou pláň, která paradoxně potřebuje vyřešit nejméně. To nejhodnotnější z místa si dům bere pro sebe a obhání to plotem. Naproti tomu problematický, zbytkový, prostor pod estakádou a pláň před areálem skladových hal zůstávají nepojednané a jejich "ztracený" smysl je spíš ještě posílený umístěním neurčitě odloženého parkoviště bez srozumitelného prostorového vztahu k domu samotnému.

Jediná původní pěší cesta skrz Mezitratí mířící do Karlína už nevede po hraně otevřené louky, je sevřená mezi trať a oplocení lemující výběhy psích kotců. Kolemjdoucí může jen zvědavě nakukovat přes plot do krásného vnitřního dvora. Jak autor píše: "*V předprostoru stavby jsou navrženy minimální změny*". Nemohu se tak zbavit přesvědčení, že se návrh možná až příliš podvoluje stávající periferní atmosféře místa a vlastně vzdává základní urbanistickou ambici vytvořit srozumitelný veřejný prostor, posouvat potenciál a řešit problémy daného místa.

Myslím si, že množství energie, které bylo vloženo do vnitřního ustrojení domu, už nebylo věnováno tomu, co vlastně jeho architektura vytváří pro své bezprostřední okolí. Je to škoda, myslím, že z titulu svého konceptu by to právě tento dům dokázat mohl a měl. Práci bez pochyb doporučuji k obhajobě a navrhuji známku B.

V Praze 5.6.2023

Matěj Šebek